

Asia C-686/19

ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ

Ennakkoratkaisupyynnön esittämispäivä:

18.9.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Augstākā tiesa (Senāts) (ylin tuomioistuin, Latvia)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekopäivä:

12.9.2019

Kantaja ensimmäisessä ja valittaja ylimmässä oikeusasteessa:

SIA "Soho Group"

Valitusasian vastapuoli:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (kuluttajansuojaviranomainen)

[– –]

Hallinto-oikeudellinen jaosto

Latvijas Republikas Senāts (Latvian tasavallan ylin tuomioistuin)

PÄÄTÖS

Riika, 12.9.2019

[Augstākā tiesa] [– –][tuomioistuimen kokoonpano],

on kirjallisessa menettelyssä käsitellyt SIA Soho Groupin kassaatiovalituksen Administratīvā apgabaltiesan (toisen asteen alueellinen hallintotuomioistuin) 4.12.2018 annetusta tuomiosta hallinto-oikeudellisessa riita-asiassa, joka oli tullut vireille SIA Soho Groupin nostettua kumoamiskanteen Patērētāju aizsardzības centrsin (kuluttajansuojaviranomainen) 21.2.2017 tekemästä päätöksestä menettelyssä, jossa oli kyse kuluttajien kollektiivista etua koskevasta asiasta [– –]

Asian tausta

Tosiseikat

[1] Kuluttajansuojaviranomainen suoritti tarkastuksen, jossa oli kyse siitä, olivatko tiedot, jotka SIA Soho Group ilmoitti www.sohocredit.lv-sivustolla tarjoamistaan etäpalveluista, unionin kuluttajansuojasäännösten mukaisia.

[2] Kuluttajansuojaviranomainen totesi tarkastuksen tuloksena, että SIA Soho Group tarjosi luottosopimuksia, joihin sisältyi muun muassa otsikolla ”Laina-ajan pidentäminen” ehto, jonka sisältö oli seuraava:

”6.1. Lainanottaja voi pidentää laina-aikaa.

6.2. Laina-aikaa voidaan pidentää, jos lainanottaja maksaa laina-ajan pidentämisestä suoritettavan palkkion siirtämällä varat lainanantajan tilille. Lainanottajan on tätä palkkiota suorittaessaan ilmoitettava tilisiirrossa sopimuksen numero ja merkittävä siihen maininta ”laina-ajan pidentäminen” (esim. R.N. 308 laina-ajan pidentäminen). Saatuaan palkkion lainanantaja ilmoittaa lainanottajalle sopimuksen yksityiskohtaisissa määräyksissä tai lyhennyspäivistä laaditussa taulukossa ilmoitettujen lainan lyhennyserien eräpäivien lykkäämisestä tai pidennyspyynnön hylkäämisestä lähettämällä viestin siihen matkapuhelinnumeroon, jonka asianomainen lainanottaja on ilmoittanut rekisteröityessään. Lainanantajalla on oikeus kieltäytyä laina-ajan pidentämisestä. Lainanantajan ei tarvitse perustella kieltäytymistään. Siinä tapauksessa, että lainanottaja on saanut lainanantajalta ilmoituksen pidennyksen hylkäämisestä, tämä käyttää pidennyksestä maksetun palkkion lainan pääoman, lainasta maksettavan toimituspalkkion tai korkojen lyhentämiseen tai viivästyskorkojen maksamiseen, jos nämä on laskettu sopimusehtojen mukaisesti. Tällaisessa tapauksessa lainanottaja on velvollinen maksamaan lainan erääntymispäivänä koko jäljellä olevan lainan ja lainan toimitusmaksun tai lyhennysaikataulussa ilmoitetun määrän.

6.3. Kun laina-ajan pidennyspalkkio on maksettu, lainan takaisinmaksuaikaa pidennetään seuraavasti: **[alkup. s. 2]**

6.3.1. Jos laina on otettu takaisinmaksuajalla, joka on korkeintaan 30 (kolmekymmentä) päivää, laina-aikaa pidennetään viimeisestä maksupäivästä siihen päivään, jota lainanantaja on ehdottanut ja jonka lainanottaja on hyväksynyt.

6.3.2. Jos laina on otettu takaisinmaksuajalla, joka on korkeintaan 12 (kaksitoista) kuukautta, lyhennysaikataulussa ilmoitettua lainan lyhennyspäivää ja sen korkojen maksupäivää lykätään kalenterikuukaudella.”

Ehto, jonka otsikko on ”Lainan määrä, myöntäminen ja takaisinmaksu”, on muotoiltu seuraavasti:

”5.5. Lainanottaja maksaa lainanantajalle käyttövastikkeen lainan myöntämisestä ja sen käyttämisestä tai laina-ajan pidentämisestä: – –

5.5.2. Laina-ajan pidennyspalkkion, jonka suuruus riippuu lainan määrästä ja laina-ajasta, siinä tapauksessa, että lainanottaja haluaa pidentää laina-aikaa, joka on vahvistettu lainasopimuksen erityisissä määräyksissä, siihen perustuvassa laskutuksessa tai lyhennysaikataulussa.”

[3] Kuluttajansuojaviranomainen totesi suorittamansa tarkastuksen perusteella, että SIA Soho Group tarjosi kuluttajille luottosopimuksia, joiden päivittäiset kokonaiskustannukset eivät olleet kuluttajansuojalain (Patērētāju tiesību aizsardzības likums) 8 §:n 2.³ momentin säännösten mukaisia laina-ajan pidentämisen osalta. Se katsoi tämän johdosta, että SIA Soho Groupin kuluttajaluottosopimusten kustannukset eivät olleet oikeasuhteisia eivätkä ne noudattaneet lojaalia kauppatapaa kuluttajansuojalain 8 §:n 2.² momentissa edellytetyllä tavalla. Kuluttajansuojaviranomainen katsoi, että laina-ajan pidentämiskulut sisältyivät luoton kokonaiskustannuksiin, sillä laina-ajan pidentämistä koskevat määräykset olivat osa lainanantajan ja lainanottajan hyväksymän luottosopimuksen ehtoja, ja määräsi SIA Soho Groupille 25 000 euron suuruisen sakon.

[4] SIA Soho Group ei kiistänyt tosiseikkoja mutta nosti kuluttajansuojaviranomaisen päätöksestä kanteen administratiivā rajona tiesassa (ensimmäisen asteen hallintotuomioistuim) ja väitti, että tämä oli tulkinut mainittuja oikeussääntöjä virheellisesti.

[5] Administratiivā apgabaltiesa (toisen asteen alueellinen hallintotuomioistuim) hylkäsi 4.12.2018 antamallaan tuomiolla asiassa tehdyn valituksen. Sen ratkaisu on perusteltu seuraavasti:

[5.1] Kuluttajansuojalain 1 §:n 9 kohdan perusteella voidaan katsoa, että luoton kokonaiskustannuksiin kuuluvat kaikki kulut, jotka kuluttajan on maksettava saadakseen tai käyttääkseen luoton ja joista lainanantaja on ollut tietoinen, notaarimaksuja lukuun ottamatta. Tällaisia kuluttajan maksamia kuluja ovat esimerkiksi luoton käytöstä maksettavat korot, palkkiot ja erilaiset hallintokulut, kuten lainasopimuksen valmistelusta, maksukyvyn selvittämisestä ja luoton myöntämisestä aiheutuvat kulut, vahvistusmaksut, luoton välityskulut jne.

[5.2] Luoton kokonaiskustannusten käsite, jota käytetään kuluttajien kanssa tehtävistä luottosopimuksista 25.10.2016 annetun valtioneuvoston asetuksen nro 1219 (Ministru kabineta noteikumi Nr. 1219 par patērētāja kreditēšanu) 6 §:ssä, perustuu luotosta maksettavaan todelliseen vuosikorkoon, niin kuin valtioneuvoston asetuksen tätä koskevasta luvusta, oikeussääntöjen systemaattisesta tulkinnasta ja esimerkiksi mainitun asetuksen 8 §:stä – jonka mukaan ”[todellinen vuosikorko] lasketaan sen perusolettaman mukaisesti, että luottosopimus pysyy voimassa sovittu ajanjakson ajan ja että lainanantaja ja lainanottaja noudattavat velvoitteitaan niiden ehtojen ja määräaikojen mukaisesti, joista ne ovat luottosopimuksella sopineet” – käy ilmi. Toisin sanoen luoton todellinen vuosikorko lasketaan sen ajanjakson perusteella, jonka aikana luotonantajan ja kuluttajan katsotaan noudattavan sitoumuksiaan niiden

määräaikojen ja ehtojen mukaisesti, joista nämä ovat sopineet luottosopimuksessa. Kuluttajansuojalain [**alkup. s. 3**] 8 §:n 2.³ momenttia tulkittaessa on katsottava, että laina-ajan pidentämisestä maksettavia palkkioita koskevat luoton kokonaiskustannuksista muodostuvat rajat, sillä tällaiset kulut sisältyvät niihin.

[5.3] Valitusasian kohteena ei siis ole se, että valittaja tarjoaa mahdollisuuden pidentää luottosopimuksessa vahvistettua luoton takaisinmaksuaikaa tai lykätä takaisinmaksua joksikin aikaa. Lainanantajalla on oikeus veloittaa kustannukset luoton käyttämisestä jaksolta, jonka ajaksi sopimuksen määräysten mukaista takaisinmaksua on lykätty. Tuomioistuimen näkemyksen mukaan tätä [kuluttajalle aiheutuva] maksuvastuuta on kuitenkin voitava rajoittaa, eikä se saa olla suhteeton. Asian aineistosta käykin ilmi, että valittajan asiakkaiden vuoden 2016 ensimmäisellä puolivuotiskaudella tekemien laina-aikojen pidennyspyyntöjen lukumäärä oli huomattava ja kohosi arvoltaan kymmeniin tuhansiin euroihin. Tämän perusteella voidaan katsoa, ettei lainanottajien maksukykyä arvioida riittävällä tavalla ja että valittaja laskee tällaisten pidennyspyyntöjen varaan ja vahvistaa niistä maksettavaksi suuren palkkion, mikä ei jätä kuluttajalle valinnanvaraa tilanteessa, jossa hän ei kykene maksamaan lainaa takaisin asetetussa määräajassa, joka on melko lyhyt. Lain muutoksilla pyrittiin korjaamaan tämä tilanne ja suojaamaan näin kuluttajaa.

[5.4] Valittajan väitettä, jonka mukaan laina-ajan pidennyspalkkioista saatavat maksut eivät ole lainanantajan tiedossa, ei voida hyväksyä. Palkkioiden maksaminen on konkreettisesti vahvistettu ja sopimuspuolet ovat kumpikin niistä tietoisia. Kun lisäksi otetaan huomioon, että puolta laina-ajoista pidennetään, tätä ei voida pitää poikkeustilanteena tai harvinaisena tapahtumana, joka ei ole ennakoitavissa. Luottosopimusta tehtäessä ei oteta huomioon luoton takaisinmaksuajan pidennyksestä maksettavaa palkkiota, koska sopimuksen mukaan tämä ehto ei ole pakollinen ja se voidaan jättää hyväksymättä. Jos sopimuskautta kuitenkin pidennetään tai luotolle myönnetään lyhennysvapaa, kuluista saadaan selvää – koska ne on sidottu luoton käyttämiseen lyhennysvapaata seuraavalla ajanjaksolla (pidennysmaksut, luoton lyhennysvapaiden myöntämisestä maksettavat maksut jne.) – ja ne katsotaan luoton kustannuksiksi, joihin on sovellettava kuluttajansuojalain 8 §:n 2.³ momentissa tarkoitettuja rajoituksia.

[5.5] Kuluttajansuojalain 8 §:n 2.³ momentin säännösten perusteella on katsottava, että kuluttajan kanssa tehtävän luottosopimuksen kustannusten on oltava oikeasuhteisia, ei pelkästään ennen sopimuksen tekemistä tai sitä tehtäessä vaan myös koko sen ajan, jonka sopimus on voimassa. Lakiesityksen perustelujen mukaan lain tarkoituksena on suojata kuluttajan taloudellisia intressejä, koska hän on sopimuksen heikompi osapuoli, ja kuluttajan intressiä siihen, ettei hän velkaannu kohtuuttomasti, taata luoton kokonaiskustannusten oikeasuhteisuus ja parantaa kuluttajan maksukyvyn arviointia.

Luoton kokonaiskustannusten on oltava oikeasuhteiset ja lojaalin kauppataivan mukaiset siitä riippumatta, onko kyse luoton myöntämisestä tai sen

takaisinmaksuajan pidentämisestä. Asian aineiston perusteella on katsottava, että alan toimijoiden keskuudessa ja kansanedustuslaitoksessa käytyjen laajojen keskustelujen jälkeen luoton kokonaiskustannuksista päätettiin omaksua mahdollisimman laaja määritelmä lain perusteluissa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi, minkä johdosta luoton kokonaiskustannuksille asetettiin rajat. Luoton kokonaiskustannusten käsite otettiin tarkoituksellisesti kuluttajansuojalakiin, jotta käsitettä sovellettaisiin sekä todellista vuosikorkoa laskettaessa että luoton kokonaiskustannusten rajaamiseksi. Koska laina-ajan pidentämisen kustannukset määräytyvät lainasopimuksen voimaantulohetken perusteella, kuluttajansuojalain 8 §:n 2.³ momentissa säädettyjä luoton kokonaiskustannuksille asetettuja rajoja sovelletaan laina-ajan pidentämiseen tilanteessa, jossa kuluttaja haluaa pidentää tehdyn sopimuksen voimassaoloaikaa, koska pidennyksen hyväksymishetkellä saadaan tietää, mitkä ovat luoton kokonaiskustannukset.

[6] Valittaja teki kassaatiovalituksen edellä mainitusta tuomiosta. Se väittää valituksessaan, ettei laina-ajan pidennyksestä maksettava palkkio ole pakollinen lainan saamisen tai sen käyttämisen kannalta. Sopimuskauden pidentäminen on yksi kolmesta vaihtoehdosta lainan erääntyessä. Kaksi muuta vaihtoehtoa ovat lainan takaisinmaksu ilman lisämaksuja tai sen maksamatta jättäminen hyväksymällä [alkup. s. 4] viivästyskoron maksaminen. Valittajan mukaan pidennyskuluja ei voida sisällyttää luoton kokonaiskustannuksiin, koska pidennyksestä ei tiedetä sopimusta tehtäessä eli hetkellä, jonka perusteella luoton kokonaiskustannukset määritetään ja sen todellinen vuosikorko lasketaan.

Oikeudelliset perusteet

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan unionin oikeus

[7] Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (jäljempänä direktiivi 2008/48) johdanto-osan 20 ja 43 perustelukappale sekä 3 artiklan g alakohta.

Latvian oikeus

[8] Kuluttajansuojalaki (sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävään asiaan, saatavilla sivustolta: <https://likumi.lv/doc.php?id=23309>)

”1 § Tässä laissa käytetään seuraavia määritelmiä:

Tässä laissa tarkoitetaan: – –

9) luoton kokonaiskustannuksilla: kaikkia kuluja, korot mukaan lukien, palkkioita, veroja ja minkä tahansa muun tyyppisiä kustannuksia, joista kuluttajan on vastattava luottosopimuksen perusteella ja joista lainantajalla on tieto

(notaarimaksuja lukuun ottamatta). Luottosopimukseen perustuvien liitännäispalvelujen kustannukset, kuten vakuutusmaksut, sisällytetään vastaavalla tavalla luoton kokonaiskustannusten käsitteen alaan, jos palvelusopimuksen tekeminen on pakollisena ennakkoedellytyksenä luoton saamiselle tai sen saamiselle tarjotuun ehdoin ja edellytyksin.

— —

8 § Kuluttajaluotto

[– –] (2²) Kuluttajan kanssa tehdyn luottosopimuksen kustannusten on oltava oikeasuhteisia ja lojaalin kauppataivan mukaisia. Kuluttajalle luotosta aiheutuvat kokonaiskustannukset lasketaan niiden menettelyjen mukaisesti, joista säädetään kuluttajaluottosopimuksia koskevissa oikeussäännöissä.

(2³) Tämän pykälän 2.² momentin säännösten vastaisiksi vaatimuksiksi katsotaan sellaiset kuluttajalle aiheutuvat kokonaiskustannukset, joiden suuruus ylittää 0,55 prosenttia/vuorokausi luoton määrästä sen käyttämistä seuranneesta seitsemännestä päivästä (tämä mukaan lukien), 0,25 prosenttia/vuorokausi luoton määrästä sen nostamista seuranneesta kahdeksannesta päivästä neljänteentoista päivään (tämä mukaan lukien) ja 0,2 prosenttia/vuorokausi luoton määrästä sen nostamista seuraavasta viidenneistä päivästä. Sellaisten sopimusten osalta, joiden mukaan luotto on vaadittaessa maksettava takaisin tai joissa luoton käyttämiselle asetettu määräaika on yli 30 päivää, tämän pykälän 2.² momentin säännösten vastaisiksi vaatimuksiksi katsotaan sellaiset kuluttajalle aiheutuvat kokonaiskustannukset, jotka ylittävät 0,25 prosenttia/vuorokausi luoton määrästä. Kuluttajalle luotosta aiheutuvien kokonaiskustannusten rajoituksia ei sovelleta sellaisiin kuluttajien kanssa tehtyihin luottosopimuksiin, joiden johdosta omaisuutta luovutetaan luoton myöntäjälle vakuudeksi ja joiden mukaan kuluttajan vastuu rajoittuu ainoastaan pantattuun omaisuuteen. [– –]”

[9] Kuluttajaluottoja koskevista säännöksistä 25.10.2016 annettu valtioneuvoston asetus nro 1219 (<https://likumi.lv/ta/id/285975-noteikumi-par-pateretaja-kreditesanu>)

”2. Asetuksessa käytetään seuraavia määritelmiä: **[alkup. s. 5]**

2.1. ’kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä’: luoton kokonaismäärän ja kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten yhteismäärä;

2.2. ”todellinen vuosikorko”: kuluttajalle aiheutuvat luoton kokonaiskustannukset ilmaistuna luoton kokonaismäärälle laskettuna vuosikorkona, johon sisältyvät tämän asetuksen 5, 6 ja 7 §:ssä tarkoitetut kustannukset;

[– –]

6. Todellisen vuosikoron laskemiseksi on määritettävä kuluttajalle luotosta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Näitä kuluttajalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia laskettaessa huomioon ei oteta seuraavia maksuja:

6.1. Mitkä tahansa maksut, jotka kuluttaja suorittaa luottosopimuksessa vahvistetun velvoitteensa laiminlyönnin tai puutteellisen noudattamisen vuoksi.

6.2. Maksut, jotka kuluttaja suorittaa tavaroiden hankinnasta tai palvelusopimuksista, lukuun ottamatta kauppahintaa, siitä riippumatta, suoritetaanko liiketoimi käteisellä vai luotolla.

7. Kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin sisällytetään tilinhoitokulut tilistä, jolle kirjataan sekä maksu- että luotonnostotapahtumia, kustannukset maksuvälineen käytöstä sekä maksujen suorittamiseen että luoton nostoihin, sekä muut maksutapahtumiin liittyvät kustannukset, paitsi jos tilin avaaminen on vapaaehtoista ja sen kustannukset on määriteltä selkeästi ja erikseen luottosopimuksessa tai muussa kuluttajan kanssa tehdyssä sopimuksessa.

8. Todellista vuosikorkoa laskettaessa on perusoletuksena, että luottosopimus on voimassa sovitun jakson loppuun ja että luotonantaja ja kuluttaja täyttävät velvollisuutensa luottosopimuksessa määrättyjä ehtoja ja määräaikoja noudattaen.

9. Sellaisten luottosopimusten osalta, joiden mukaan todellinen vuosikorko ja todelliseen vuosikorkoon sisältyvät lainakorko tai mahdolliset maksut voivat muuttua mutta niiden suuruutta ei laskentahetkellä voida määrittää, todellinen vuosikorko lasketaan olettaen, että lainakorko ja muut maksut pysyvät alkuperäiseen tasoon nähden ennallaan ja että niitä sovelletaan luottosopimuksen loppuun asti.”

Syyt, joiden vuoksi unionin oikeuden tulkinnasta ei olla varmoja

[10] Kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten käsite on otettu kuluttajansuojalakiin direktiivin 2008/48 3 artiklan g alakohdan mukaisesti. Tämän johdosta kuluttajansuojalain kyseisen pykälän tulkinnan on määräydyttävä vastaavan unionin oikeussäännön sisällön mukaisesti. Käsiteltävässä asiassa on selvitettävä, sisältyvätkö luoton kokonaiskustannuksiin laina-ajan pidennyskulut, koska laina-ajan pidentämistä koskeva määräys kuuluu lainanantajan ja lainanottajan välillä tehdyn lainasopimuksen ehtoihin. Kysymys kohdistuu tästä syystä direktiivin 2008/48 säännösten tulkintaan, josta ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ei ole täysin varma syistä, joita tarkastellaan seuraavassa.

[11] Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön tarkastelusta käy ilmi, että direktiivin 2008/48 3 artiklan g alakohdassa oleva kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten käsite on erityisen laaja, jotta näin voitaisiin saavuttaa direktiivin päämäärä ja taata kuluttajille korkeatasoinen suoja, ja että lainaehdot, jotka rajoittavat käsitettä, ovat ristiriidassa tämän päämäärän kanssa. Direktiivillä 2008/48 on sovitettu kaikilta osin ja pakottavasti yhteen kuluttajaluottoja koskevat säännökset tiettyjen keskeisten kysymysten osalta,

koska tätä on pidetty tarpeellisenä korkeatasoisen ja samantasoisien suojan tarjoamiseksi unionin kuluttajien intresseille ja kuluttajaluottoja koskevien toimivien sisämarkkinoiden syntymisen helpottamiseksi. Mainitussa 3 artiklan g alakohdassa tarkoitettu kuluttajalle [alkup. s. 6] aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten käsitteen erittäin laaja määritelmä on direktiivillä tavoitellun päämäärän mukainen, sillä näin voidaan varmistaa laaja kuluttajansuoja (unionin tuomioistuimen tuomio 8.12.2016, Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:934, 27 ja 35 kohta). Mainitussa asiassa julkisasiamies katsoi, että 3 artiklan g alakohdassa olevan kuluttajalle luotosta aiheutuvien kokonaiskustannusten käsite on riittävän laaja, jotta se kattaa perintäkulut, joita aiheutuu silloin, jos luotonottaja laiminlyö alkuperäisen sopimuksen mukaisen maksun, riippumatta siitä, periikö nämä kulut luotonantaja itse vai perintätoimisto hänen puolestaan (julkisasiamies Eleanor Sharpstonin ratkaisuehdotus 21.7.2016, Verein für Konsumenteninformation”, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:584, 41 kohta).

[12] Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on kuitenkin myös katsottu, että lainanantaja voi periä sellaisia muitakin palkkioita, joista ei ole säännöksiä direktiivissä 2008/48. Vastaavalla tavalla jäsenvaltioilla on valta antaa harkintansa mukaan säännöksiä eri palkkiotyypeistä (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, ECLI:EU:C:2012:443, 65–67 kohta). Tämän perusteella voidaan olettaa, että direktiivin 2008/48 3 artiklan g alakohdassa otettua käsitettä kuluttajalle luotosta aiheutuvista kokonaiskustannuksista voitaisiin tulkita eri tavoin eri kansallisissa oikeusjärjestyksissä.

[13] Euroopan komissio on direktiivin 2008/48 soveltamista koskevassa ohjeistuksessaan (Commission staff working document: Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge, SWD(2012) 128, Bryssel, 8.5.2012, s. 15) todennut, että kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin kuuluvat kaikki kulut, jotka kuluttajan on maksettava voidakseen saada luoton ja käyttää sen ja jotka ovat lainanantajan tiedossa tai jotka se kykenee määrittämään. Tällaisia kuluja ovat lainasopimukseen perustuvat korot, verot ja palkkiot (esimerkiksi tavaroista ja palveluista kannettavista veroista poiketen), ne luoton välityskulut, joista kuluttaja vastaa, hallinnolliset kulut (esimerkiksi lainasopimuksen valmistelusta tai sopimuksen edellytysten selvittämisestä ja sen tekemisen hyväksymisestä), asiakkaaksi tuloon liittyvät kulut ja tiliotteiden antamis- ja lähetyskulut. Kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin ei lueta maksuja luoton käyttämättä jättämisestä (dormancy or inactivity fees). Tällaiset maksut on kuitenkin ilmoitettava osana ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja 5 artiklan 1 kohdan i alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti ja osana sopimusta koskevia tietoja 10 artiklan 2 kohdan k alakohdan mukaisesti (Commission staff working document: Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge, SWD(2012) 128, Brussels, 8.5.2012, p. 15).

[14] Unionin tuomioistuin lausui myös 21.4.2016 antamassaan tuomiossa kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten merkityksestä (asia Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283). Tuomiossa ei kuitenkaan ole sellaista tulkintaa oikeussäännöistä, jota käsiteltävänä olevan kysymyksen ratkaisu edellyttää. Vastaavasti asiassa Europea Lexitor Sp. (C-383/18) annetussa julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa (ECLI:EU:C:2019:451), joka on ollut käytettävissä tätä päätöstä laadittaessa, tarkastellaan tiettyjä kuluttajalle aiheutuvien kokonaiskustannusten käsitteen soveltamiseen liittyviä näkökohtia.

[15] Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella, että oikeussääntöjen pintapuolinen tarkastelu viittaa siihen, ettei sopimuskauden pidentämiskuluja ole sisällytettävä kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin. Käsiteltävässä asiassa tarkastelun kohteena olevan sopimuksen tietyt konkreettiset ehdot näyttävät kuitenkin tukevan sitä, että lainanantaja pitää luottosopimuksen pidentämistä hyväksyttävänä vaihtoehtona suhteessa sen täyttämättä jättämiseen. Tätä tukee kyseisten ehtojen yksityiskohtaisuus ja se, mitä valittajan kassaatiovalituksessa on todettu, sekä se, että käytännössä sopimuskausien pidentäminen on erittäin yleistä [alkup. s. 7].

[16] Edellä todetun perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, ettei se voi olla varma direktiivin 2008/48 3 artiklan g alakohdan tulkinnasta, minkä vuoksi asiassa on tarpeen esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle. [– –]

Määräysosa:

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla – – Senäts

toteaa seuraavaa:

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Onko kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 3 artiklan g alakohdassa tarkoitettu ”kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten” käsite itsenäinen unionin oikeuden käsite?
2. Kuuluvatko laina-ajan pidentämisestä aiheutuvat kulut kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 3 artiklan g alakohdassa tarkoitettuna ”kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten” käsitteen alaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jos laina-ajan pidennystä koskevat ehdot on otettu luottosopimuksen ehtoihin, jotka lainanantaja ja lainanottaja ovat hyväksyneet?

Asian käsittelyä lykätään siihen saakka, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut asiassa ratkaisun.

[– –][muutoksenhakua ja virallista jäljennöstä koskevia tietoja, allekirjoitukset ja päivämäärät]

TYÖASIAKIRJA